

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

T. Biró Katalin

Magyar Nemzeti Múzeum

tbk@ace.hu

<http://www.ace.hu/curric/elte-archeometria/>

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- **Az archeometria tárgya, témakörei, helye a természettudományokban.**
- **Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.**
- **Az archeometria és a régészet kapcsolata.**
- **Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.**
- **Folyóiratok** (magyar és külföldi) – könyvek, egyéb irodalmak
- **Konferenciák** (ISA, EMAC).
- **Régészeti alapok 1.: alapfogalmak; régészeti ásatások a múltban és a jelenben (alapfogalmakkal)**

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

archeometria: régészeti leleteken és múzeumi műtárgyakon, lelőhelyeken végzett interdiszciplinális (alapvetően természettudományos) vizsgálatok összessége

rokon területek:

conservation science (restaurálás és konzerválás tudományos módszerei), iparrégészet, környezetrégészet stb.

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

kormeghatározás

leletfelderítés

biológiai maradványok vizsgálata

származási hely és technológiai vizsgálatok
(anyagfajtánként)

+ „conservation science”

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- Az archeometria magyarországi múltja, helyzete.
- Az archeometria és a régészet kapcsolata.
- Az archeometria és a restaurálás kapcsolata.

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: folyóiratok

Archaeometry
Journal of Archaeological Sciences

Archeometriai Műhely www.ace.hu/am
IRAMTO - Iparrégészeti és Archeometriai Tájékoztató
(<http://www.ace.hu/iramto/index.html>)
IRTO - Iparrégészeti Tájékoztató

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

Szakirodalom: monográfiák

Aitken M. (1961, 1974...) 1982 Fizika és Régészet.

Bahn, P.--Renfrew, C. 2005 Régészet - Elmélet, módszer, gyakorlat. Budapest.

Tite, M. S. 1972 Methods of physical examination in archaeology.

Herz, N.--Garrison, G. E., 1998 Geological methods for archaeology.

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Archeometria - Régészeti bevezető 1.

- ILON szerk. 1998: Ilon Gábor szerk., A régésztechnikus kézikönyve I. Panniculus Szombathely Panniculus Régészettani Egylet 1998 Ser. B / 3 1-395.
- JÁRÓ--KÖLTŐ eds. 1988: Járó Márta--Költő László eds., Archaeometrical Studies in Hungary 1988 1 1-327.
- JEREM--BIRÓ eds. 2002: Jerem, Erzsébet--Biró, Katalin T. , eds. Archaeometry 98. Proceedings of the 31st Symposium, Budapest, April 26-May 3. Vol. II BARIS BAR International Series Oxford 2002 1043 Vols. I-II.
- KÖLTŐ--BARTOSIEWICZ eds. 1998: Költő László--Bartosiewicz László, eds., Archaeometrical Research in Hungary II. 1998 2 1-324.
- KREITER et al. ed. 2012 Kreiter Attila--Pető Ákos--Tugya Beáta szerk., Környezet – Ember – Kultúra. A természettudományok és a régészet párbeszéde / Environment – Human – Culture. Dialogue between applied sciences and archaeology Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ Budapest 2012 1-423

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Konferenciák

Nemzetközi:

ISA sorozat

tematikus konferenciák, pl. EMAC, Flint mining stb.

Magyar: (<http://www.ace.hu/ametry/prog-h.html>)

AM

Iparrégészet és Archeometria

Archeometriai Munkabizottság

KEK

Miskolc

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Konferenciák

The screenshot shows a web browser window displaying the website for the 39th International Symposium on Archaeometry: "50 years of ISA". The website is hosted by Katholieke Universiteit Leuven. The main heading is "39th International Symposium on Archaeometry: '50 years of ISA'". The location is Leuven, Belgium, and the dates are 28 May – 1 June 2012. The page includes a navigation menu with links for Education, Research, Admissions, Living in Leuven, and About KU Leuven. There is also a sidebar with a list of links: Scientific Programme, Social Programme, Organization, Venue, Accommodation, Registration, Abstracts, Excursions, Student Awards, Leuven 2012 Conference Grant, and Important dates. A "NEWSFLASH" section indicates that registration is available until 1/20/2011. The page features a large image of the Leuven town square with the text "ISA 2012" overlaid.

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Régészet

önálló szaktudomány, gyökerei: Egyiptom
(Újbirodalom), reneszánsz Itália, főúri (királyi)
gyűjtemények, antikvárius szemlélet

a tudomány születése: módszertan kialakulása

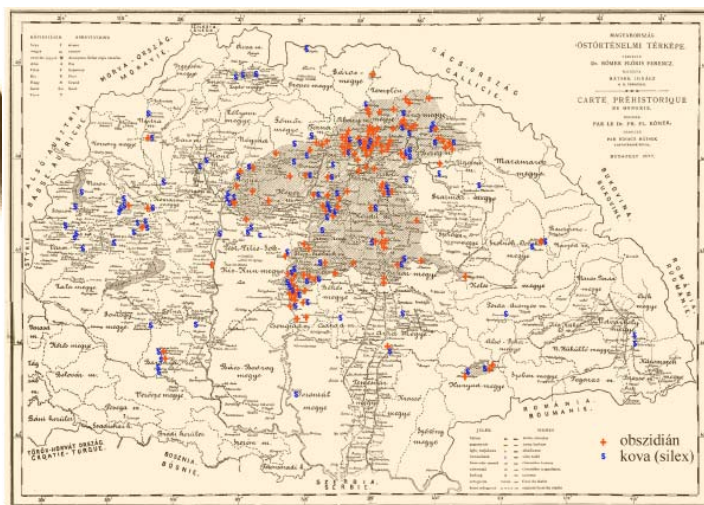
- a tárgyak vizsgálatára: tipológia, korszakolás
- a feltárás módszereiben

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Magyarországon: Rómer Flóris ősrégészet, Arch Ért



Székely, 1861.
Dr. Rómer Flóris
a régészeti és történelmi tudományok
magyarországi előmozdítója



2013.02.13 ELTE

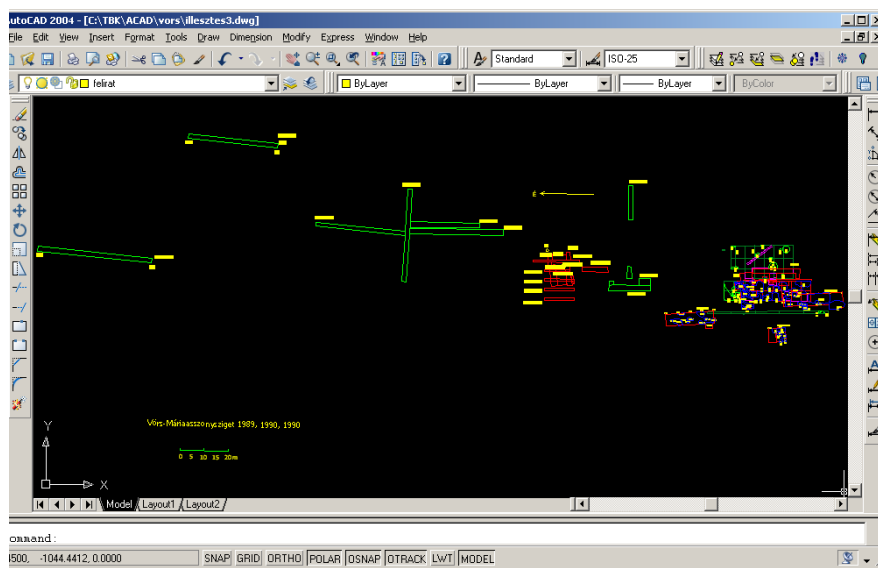
Fogalmak:

réteg

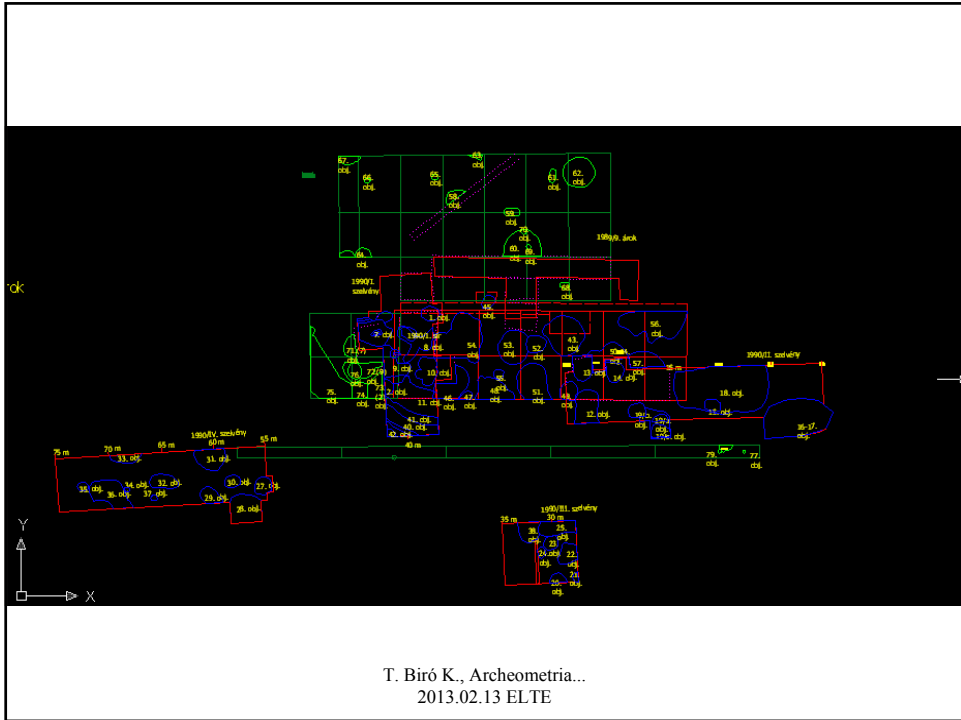
objektum

kultúra / csoport

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE



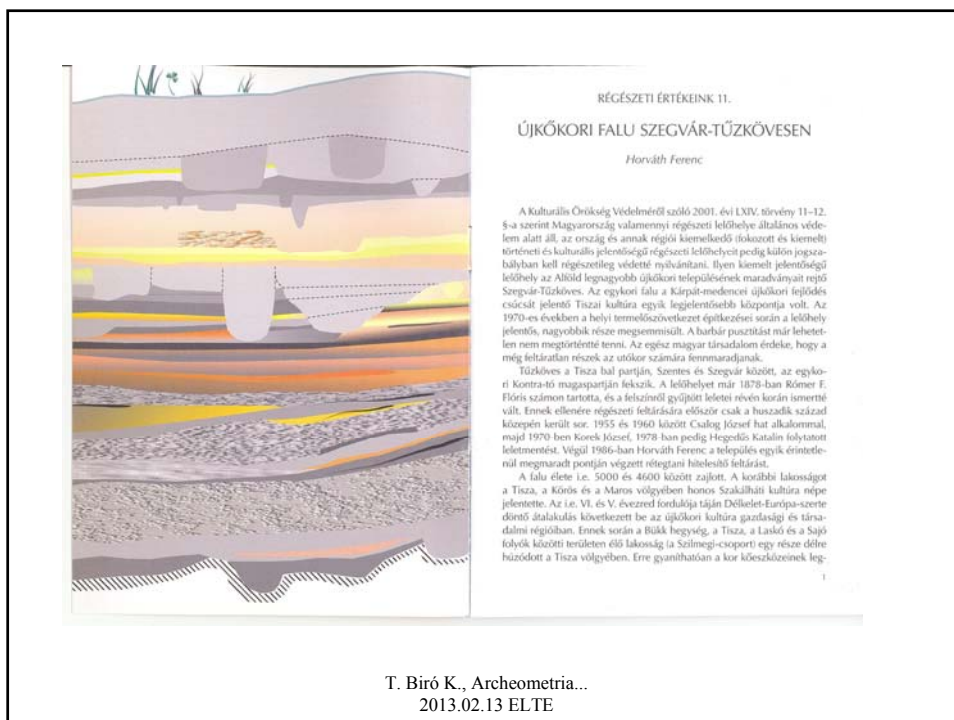
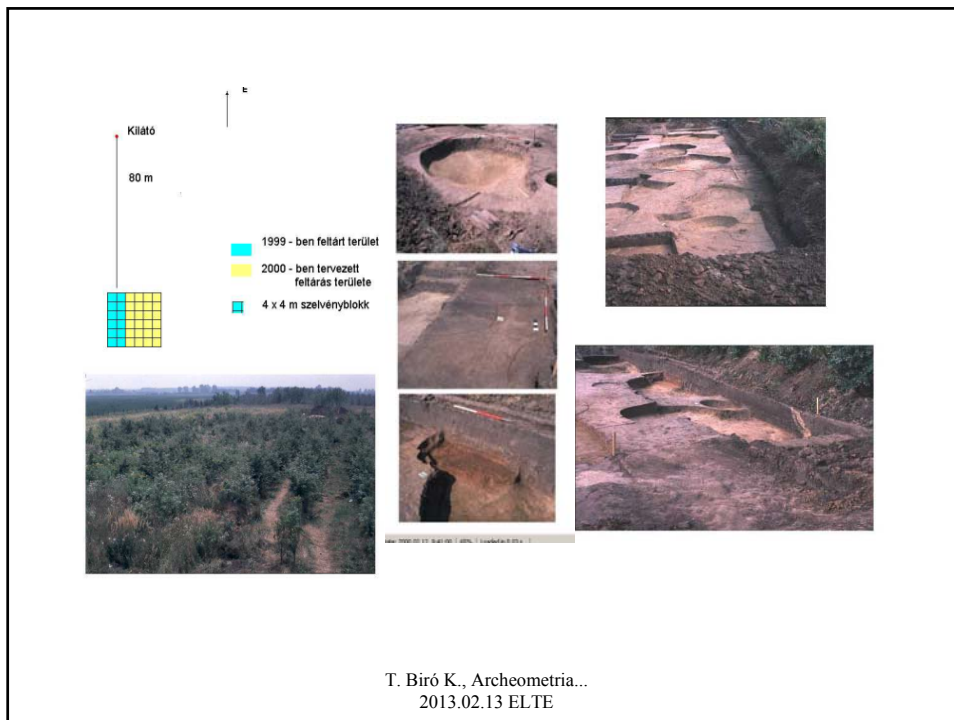
T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

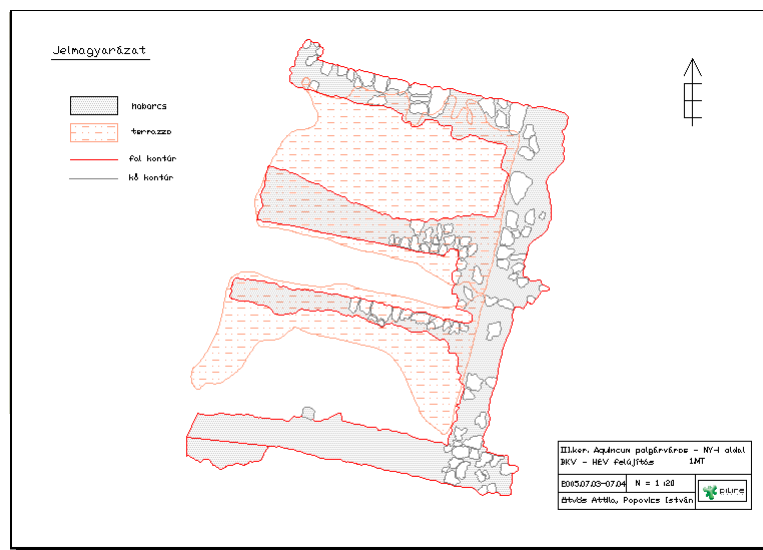


T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE



T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE





T. Biró K., Archeometria...
 2013.02.13 ELTE

Irodalom:

Visy Zsolt--Nagy Mihály--B. Kiss Zsuzsa, eds.

Magyar Régészet az ezredfordulón MRE

Budapest NKÖM-Teleki Alapítvány 2003 1-471

Ilon G. szerk., Bevezetés a Kárpát-medence régészetébe. Szombathely, 1993. 1996., 2000., (Pápa, 1995)

Hereditas-sorozat (Kalicz N., Kovács T., Bóna I., Vékony G., Dienes I., Szabó M.)

VÉRTES 1965: Vértés L., Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon. A Magyar Régészet Kézikönyve I. (1965) Akadémiai Kiadó Budapest 1-385.

T. Biró K., Archeometria...
 2013.02.13 ELTE

Irodalom:

Folyóiratok:

Archaeológiai Értesítő

Acta Archaeologica Hungarica

Communicationes Archaeologicae

Folia Archaeologica

Múzeumi évkönyvek

Bibliográfiák: Banner-Jakabffy, Jakabffy

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Irodalom:

Régészeti módszertani szakirodalom

Banner 1954: Banner János, Méri István, László Gyula, Radnóti Aladár. Régészeti Kézikönyv. 1.

/Gyakorlati régészet/ Szerk. Banner János, Méri István. Bp. 1954

Ilon szerk. Régésztechnikus kézikönyve

Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Irodalom: **Tartalom**
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

Előszó.....	5
1. Előzetes terepmunkák és távérzékelési módszerek	
1.1. Jankovich-Bésán Dénes: Régészeti megfigyelés.....	7
1.2. Jankovich-Bésán Dénes: Helyszíni szemle.....	13
1.3. Jankovich-Bésán Dénes: Terepbemjárás.....	17
1.4. Heilig Balázs – Kovács Péter – Pattantyús Á. Miklós: Geofizikai mérések.....	29
1.5. Miklós Zsuzsa: Légi fényképezés (Bödöcs András, Czajlik Zoltán, Szabó Máté, Visy Zsolt közreműködésével).....	40
2. Ásatás	
2.1. Pusztai Tamás – Tari Edi: Mentő, próba és megelőző régészeti feltárás.....	71
2.2. Vályi Katalin: Tervásatás.....	108
2.3. Zsidi Paula: Városi feltárás.....	113
2.4. Temetőásatás.....	129
2.4.1. Kulcsár Valéria – Lőrinczy Gábor – Makkay János – Mráv Zsolt – Szőnyi Eszter – Tóth Endre: Temetőfeltárás.....	129
2.4.2. Ilon Gábor: Halmok feltárása.....	152
2.4.3. Ritoók Ágnes: Templom körüli temetők feltárása.....	164
2.5. Telepásatás.....	171
2.5.1. Sebők Kata: Őskori objektumok bontása, síktelepek feltárása.....	171
2.5.2. Csányi Marietta: A tell-feltárás.....	194
2.5.3. Kovács Péter: Római kori kő- és téglalapítészeti.....	202
2.5.4. Takács Miklós: A középkori falusias települések feltárása.....	209
T. Biró K., Archeometria... 2013.02.13 ELTE	

Irodalom:
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

3. Restaurálás, feldolgozás

3.1. Bánfalvy Ferenc: Régészeti leletek „in situ” felvétele.....	273
3.2. Harsányi Eszter – Kurovszky Zsófia: Falfestményleletek feltárása, kiemelése, megőrzése.....	276
3.3. Bakonyi Viktória: Restaurálás és műtárgyvédelem.....	290
3.4. Holl Balázs – Pusztai Tamás: Térinformatika alkalmazása a régészeti feltárásokon.....	321
3.5. Tóth János Attila: A Harris-mátrix.....	376
3.6. Tari Edit: Elsődleges leletfeldolgozás.....	378
3.7. Kulcsár Valéria: Leltározás és tárgyleírás.....	382
3.8. Istvánovits Eszter – Kulcsár Valéria: Illusztrációk.....	386
3.9. Zatykó Csilla: Integrált kutatások: a tájrégészeti.....	388
3.10. Zsidi Paula: Integrált kutatások: a városi régészeti.....	403
3.11. Fülöpp Róbert: Tírszennerek régészeti célú felhasználása.....	408
3.12. T. Biró Katalin: Statisztikai szempontok a régészeti anyag feltárásában és feldolgozásában.....	410
3.13. Torbágyi Melinda – Tóth Csaba: Numizmatika.....	417

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE

Irodalom:
Müller szerk. 2011 Régészeti Kézikönyv

4. Természettudományos vizsgálatok

4.1. Marcsik Antónia: Tudnivalók a humán csontanyagról	436
4.2. Berendi Erzsébet: Archeozoológia	442
4.3. Gyulai Ferenc: Archeobotanika	451
4.4. Pető Ákos: Fitolitelemzés – terepi mintavételi módszerek a régészet szolgálatában.	467
4.5. T. Biró Katalin: Ásványok és kőzetek	489
4.6. Szilágyi Veronika: Kerámia anyagvizsgálata	493
4.7. T. Biró Katalin: Talajminták	505
4.8. Molnár Ferenc: Salakok és fémek archeometriai vizsgálata	510
4.9. Gynaeus András: Dendrokronológia	525
4.10. Molnár Mihály – Svingor Éva: Radiokarbon kormeghatározás	532
4.11. Márton Péter: Keltezés archeomágneses módszerrel	545

T. Biró K., Archeometria...
2013.02.13 ELTE